

Duizeligheid

Inleiding

Deze brochure geeft u informatie over duizeligheid, de daarbij behorende klachten, het onderzoek ernaar en de eventuele behandeling.

Wat is duizeligheid

Iedereen is wel eens duizelig geweest. Toch is het moeilijk het begrip duizeligheid te omschrijven. In het algemeen wordt onder duizeligheid verstaan het gevoel dat beleefd wordt als de relatie tot de ruimtelijke omgeving verstoord is. Normaal gesproken krijgt ieder mens voortdurend informatie over de ruimte om zich heen en over de positie die het lichaam daarbinnen inneemt. Die informatie is afkomstig van de volgende zintuigsystemen:

- **De evenwichtsorganen**

Het evenwichtsorgaan is naast het binnenoor gelegen in het rotsbeen. Het evenwichtsorgaan is gevoelig voor de stand van het hoofd en voor veranderingen van de snelheid van het hoofd.

- **De ogen**

Iedereen weet dit uit eigen ervaring: als u uw ogen sluit, is lopen of stilstaan moeilijker.

- **Het diepe gevoel in spieren en pezen**

Vooraf de signalen uit de benen en de nek geven informatie over de stand van het lichaam en van het hoofd ten opzichte van het lichaam.

Al deze informatie (van de evenwichtsorganen, de ogen en het diepe gevoel) wordt verwerkt in de hersenstam en kleine hersenen. Van daaruit gaan prikkels naar de spieren van het lichaam, zodat u uw houding en evenwicht kunt aanpassen en bewaren. Er gaan ook signalen met informatie naar de grote hersenen waar het bewustzijn zit. Indien daar verkeerde of nog niet bekende signalen binnenkomen, ontstaat het gevoel van duizeligheid.

Duizeligheid is dus de ervaring van een gevoel, dat op zichzelf - net zoals pijn - niet gemeten kan worden. Van pijn echter is vaak bekend waar het vandaan komt, van duizeligheid meestal niet, en dat maakt het zoeken naar de oorzaak van de klacht soms erg lastig.

Verschijselen van duizeligheid

De meeste mensen klagen bij duizeligheid over draaiierigheid, een licht, zweverig gevoel in het hoofd, het gevoel alsof de wereld om hen heen draait of dat zijzelf rondtollen. Als u dit gevoel heeft, kunt u gedesoriënteerd zijn en moeite hebben met het bewaren van uw evenwicht. Dit onaangename gevoel kan gepaard gaan met allerlei andere klachten zoals angst, transpireren, geeuwen, zuchten, misselijkheid en braken. Het klassieke voorbeeld van bovengenoemd ziektebeeld is wagen- of zeeziekte.

Oorzaken van duizeligheid

Elke stoornis op één van de plaatsen in het hele systeem kan duizeligheid en/of evenwichtsklachten veroorzaken.

- **Acute aandoening van één evenwichtsorgaan**

Vooraf een acute aandoening van één evenwichtsorgaan leidt tot heftige duizeligheid met misselijkheid en braken. Vaak ziet men de omgeving draaien. Soms heeft men ook het gevoel alsof men opzij geduwd wordt of in een put valt. De klachten kunnen van enkele seconden tot uren duren, waarna spontaan herstel optreedt. Bij dit laatste speelt het centrale zenuwstelsel een belangrijke rol. De meest bekende oorzaken van een stoornis van het evenwichtsorgaan zijn:

- een ongeval aan het hoofd
- ontstekingen (griep, middenoorontsteking)
- ziekte van Ménière
- doorbloedingsstoornissen
- een goedaardige tumor op de evenwichtszenuw

- **Aandoeningen van het gezichtsvermogen**

Ook kunnen aandoeningen van het gezichtsvermogen en vooral van de oogspieren aanleiding geven tot duizeligheid.

- **Aandoeningen van het zenuwstelsel**

Het diepe gevoel kan gestoord raken bij aandoeningen van het zenuwstelsel in de benen, bijvoorbeeld bij suikerziekte.

- **Stoornissen van de regelcentra in de hersenstam**

Duizeligheid ontstaat ook bij stoornissen van de regelcentra in hersenstam en hersenen, bijvoorbeeld:

- doorbloedingsstoornissen, zoals bij hartritmestoornissen en veranderingen in de bloeddruk
- stofwisselingsstoornissen, zoals een laag bloedsuikergehalte bij een ontregeling van suikerziekte
- vergiftigingen, vooral door alcohol of medicijngebruik

- **Psychische toestanden**

Psychische toestanden als stress en spanningen kunnen via een indirecte weg ook tot duizeligheid leiden. Hoogtevrees is daarvan een bekend voorbeeld. Als (onbewuste) reactie kan hyperventilatie optreden. Naast duizeligheid treedt dan vaak ook een gevoel van benauwdheid, druk op de borst en transpireren op. Soms zijn er ook tintelingen in vingers en rondom de mond.

Onderzoek

Verreweg het belangrijkste deel van het onderzoek is uw eigen verhaal. Op grond daarvan kan vaak al vermoed worden wat de oorzaak van de duizeligheid (geweest) is en welk onderzoek verricht zal moeten worden. In uw verhaal dat u kwijt kan in de uitgebreide vragenlijst wordt gelet op de volgende zaken:

- Om wat voor een soort duizeligheid gaat het? Draait uw omgeving? Bestaat er valneiging of het gevoel te vallen? Bent u licht in het hoofd?
- Het verloop in de tijd. Zijn de klachten geleidelijk of acuut ontstaan? Hoe lang heeft de duizeligheid bestaan? Bent u continu duizelig?
- Zijn er bepaalde omstandigheden waaronder de klachten optreden of verergeren? Afhankelijk van hoofdbewegingen? Optredend in bed, bij rechtop gaan staan of tijdens lopen, in drukke winkels of op het werk?
- Zijn er andere verschijnselen, zoals oorsymptomen (verminderd gehoor, éénzijdig of tweezijdig, oorsuizen, pijn of vol gevoel in het oor), misselijkheid, braken, hoofdpijn, het gevoel flauw te vallen of weg te raken, hartkloppingen, transpireren, moeite met praten, dubbelzien, benauwdheid, angst enzovoorts?

Verder zal nog gevraagd worden naar het bestaan van andere ziektes en het medicijngebruik. Zoals gezegd kan het gevoel van duizeligheid zelf niet gemeten worden, maar de orgaansystemen die een bijdrage leveren aan het handhaven van oriëntatie, houding en evenwicht kunnen wel nader onder de loep genomen worden. Het meer algemene onderzoek, dat al door de huisarts is verricht, kan bestaan uit het meten van hartslag en bloeddruk, inspectie van de oren, beoordelen van oogbewegingen, houding en evenwicht en meten van gevoel en reflexen. Zo nodig kan het algemene onderzoek gevolgd worden door een meer specialistisch gehoor- en evenwichtsonderzoek, een hersenfilm (EEG) of beeldvormend onderzoek (CT of MRI-scan). Aan de hand van uw verhaal en de resultaten van het aanvullende onderzoek lukt het vaak de oorzaak van de duizeligheid op te sporen.

Behandeling

Uw dokter is vooral geïnteresseerd in de oorzaak van uw klachten om een zo goed mogelijke behandeling te kunnen instellen: als de arts weet waar 'de fout' zit, dan is er misschien ter plaatse ook iets aan te doen. Voor de klacht duizeligheid zelf bestaat géén medicijn!

Tot slot

Het is niet mogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel niet om bij uw bezoek aan de K.N.O.-arts en/of neuroloog nadere uitleg te vragen. Wij helpen u graag.

Telefoonnummers en adressen

Polikliniek Keel-, Neus- en Oorartsen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 16

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 56

Polikliniek Neurologen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 14

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 54

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25

5707 HA Helmond

T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16

5751 CB Deurne

T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2

5421 DB Gemert

T: 0492 – 59 55 55

